

Ny del av Flora Nordica

I mars 2004 utmynnade Flora Nordica-samarbetet i en tredje volym, en från de taxonomiska delarna fristående allmän del – *Flora Nordica, General Volume*. Fristående innebär, förutom att den saknar volymsnummer, att cirka 260 av de 274 sidorna kan läsas – eller användas som uppslagsverk – med god behållning utan att övriga volymer behöver konsulteras. Endast ett knappt femtontal sidor utgör direkta läsanvisningar till Flora Nordicas taxonomiska delar.

Generalvolymen kan delas upp i två delar; en tematisk genomgång av Nordens flora – dess utforskning, förutsättningar, särart och förändrighet – samt en mer praktisk del med ordlista, litteraturlistor m.m. Som författare står femton nordiska botaniker, men ytterligare ett stort antal kollegor runt omkring i Norden har konsulterats för att åstadkomma en både botaniskt och språkligt fullödig volym.

Den tematiska delen inleds med det nordiska floraskrivandets historia, från 1500-talets örta-böcker till dagens webb-floror. Klimatets och geologins inverkan på floran presenteras liksom en översikt över nordiska naturtyper och vegetationszoner. Människans påverkan på floran samt de olika ländernas ansträngningar att med hjälp av lagstiftning skydda den behandlas i två kapitel. I kontrast till de alltmer detaljerade landskaps- och sockenflororna är texten i de tematiska artiklarna översiktlig. De läsare som söker fördjupning hänvisas vidare via litteraturlistan. Ett djuplodande undantag är Bengt Jonsells och Thomas Karlssons sammanställning av endemism i den nordiska floran. Inte mindre än 127 för Norden endemiska taxa, ofta på låg taxonomisk nivå, presenteras. Uppkomstsätten för nordiska endemer diskuteras liksom de sex nordiska ”hotspots” dit endemer är speciellt koncentrerade.

De tematiska artiklarna är illustrerade med fotografier i färg och svartvitt samt med kartor över t.ex. olika klimatfaktorer. Kartorna täcker oftast bara det nordiska fastlandet – Färöarna,

Svalbard och ibland också Island är utelämnade. Själv hade jag gärna sett ännu fler kartor, men förstår samtidigt svårigheterna att sammanställa kartmaterial över hela Flora Nordica-området.

Liksom övriga Flora Nordica-volymer är denna skriven på engelska. Språket är dock så pass lättläst att det inte bör avskräcka läsare som har någon vana vid botanisk litteratur. Hjälpen finns också att få direkt i samma bokverk. Den del av generalvolymen som troligen kommer att tummas mest är Magdalena Agestams och Ulla-Maj Hultgårds omfattande botaniska ordlista, föredömligt välillustrerad av den förra. De engelska botaniska termer – såväl morfologiska som ekologiska – som används i floran förklaras, listade tillsammans med sina nordiska motsvarigheter. Där kan man lära sig att en *ochrea* är en *krämmerhus* är en *korvaketuppi* är en stipelslida. Även om ordlistan är anpassad för Flora Nordica, kan den givetvis användas för att tolka annan engelskspråkig botanisk litteratur.

Till de mer praktiskt inriktade kapitlen hör också en lista över nordiska herbarier, med uppgifter om deras främsta nordiska samlingar, samt en lista över den standardlitteratur som floraförfattarna använt sig av för de taxonomiska delarna.

Flora Nordicas generalvolym fyller den tredubbla funktionen som en introduktion till Flora Nordica, en introduktion till Nordens flora och nordiskt botaniskt uppslagsverk.

✿ KARIN MARTINSSON

Flora Nordica, General Volume

Bengt Jonsell (red.) 2004. Bergianska stiftelsen, Kungliga vetenskapsakademien. 274 sidor. ISBN 91-7190-042-X. Medlemmar i SBF kan köpa boken från kansliet för endast 320 kr + porto.

